

**EKONOMSKO-SOCIJALNO VIJEĆE
ZA TERITORIJ FEDERACIJE BiH**

**PROGRAM MJERA ZA UBLAŽAVANJE POSLJEDICA
GLOBALNE EKONOMSKE KRIZE I
UNAPRJEĐENJA POSLOVNOG AMBIJENTA**

Sarajevo, 22. decembar/prosinac 2008. godine

Polazeći od toga da su se posljedice globalne ekonomske krize već osjetile u privredi Bosne i Hercegovine, pa tako i u privredi Federacije BiH, izražene kroz smanjenje obima ugovorenih isporuka i zastoja u novom ugovaranju, naročito sa INO partnerima, te da bi se negativni uticaji u sve većem intenzitetu mogli nastaviti i u narednoj godini, a u cilju ublažavanja posljedica negativnih uticaja i osiguranja daljeg rasta nivoa privrednih aktivnosti, povećanja investicija, zapošljavanja i unapređenja socijalne sigurnosti, socijalni partneri u Ekonomsko socijalnom vijeću za teritorij Federacije BiH, prihvataju

**PROGRAM
MJERA ZA UBLAŽAVANJE
GLOBALNE EKONOMSKE KRIZE
I UNAPRJEĐENJA POSLOVNOG AMBIJENTA**

CILJEVI PROGRAMA

U interesu jačanja kapaciteta institucija i jasnog definisanja aktivnosti kao odgovor za ublažavanje negativnih uticaja ekonomske krize, Ekonomsko socijalno vijeće za teritoriju Federacije BiH **traže** uspostavljanje potpune efikasnosti institucija svih nivoa zakonodavne i izvršne vlasti u Bosni i Hercegovini i Federaciji BiH, kako da u narednom periodu svoj rad usmjere na realizaciju slijedećih ciljeva:

- da stopa rasta GDP-a u periodu 2009-2012.godina ne bude manja od 4,5% u odnosu na GDP u 2008. godini;
- da stopa rasta zaposlenosti u periodu 2009-2012.godina ne bude manja od 2%;
- da učešće javne potrošnje u Federaciji BiH, u periodu 2009-2012. godina u GDP bude smanjeno za 8 % u odnosu na učešće u 2008. godini;
- da se pokrivenost uvoza izvozom u periodu 2009-2012. godina poveća za 6 procentnih poena u odnosu na pokrivenost u 2008. godini;
- da se udio javnih investicija u GDP-u za period 2009-2012. godina zadrži najmanje u procentu 25% GDP-a;
- da se do 2010. godine izvrši reforma javne uprave, uz racionalizaciju broja zaposlenih u administraciji;
- da se procenat neformalnog sektora u periodu 2009-2012. godina smanji za 20% u odnosu na procjenu za 2008. godinu.
- da se unaprijedi poslovni ambijent;
- da se definiše socijalni minimum u Federaciji BiH, te osigura zaštita standarda najugroženijih kategorija stanovnika;
- da se očajaju robne rezerve kako bi osigurale mogućnost brze intervencije u slučaju poremećaja na tržištu;
- da se intenzivira i unaprijedi efikasnost u borbi protiv kriminala i korupcije;

Za realizaciju gore navedenih ciljeva neophodno je provesti hitne mjere koje će se odnositi na prioritet rada institucija svih nivoa zakonodavne i izvršne vlasti.

MJERE

Ekonomsko – socijalno vijeće za teritoriju Federacije BiH traži od institucija zakonodavne i izvršne vlasti, da se hitno pristupi realizaciji slijedećih mjera:

- na svim nivoima vlasti pri izradi budžeta za 2009.godinu, ukupne okvire budžeta planirati u skladu sa odlukama Fiskalnog vijeća Bosne i Hercegovine;
- na svim nivoima vlasti pojačati mjere kontrole cijena životnih namirnica i energenata, izmjenom zakonâ i jačanjem kontrolnih funkcija;
- u osiguranju robnih rezervi uključiti i vlade kantona;
- smanjenje neformalnog sektora unapređenjem zakonske regulative jačanjem kontrolnih funkcija;
- usaglasiti i potpisati Socijalni sporazum za period 2009-2010. godina;
- donijeti Zakon o reviziji i kontroli privatizacije;
- u oblasti direktnih poreza pristupiti izmjenama zakonâ u pravcu smanjenja doprinosa i drugih fiskalnih i parafiskalnih opterećenja privrede (naknade za šume, vode, turizam idr.);
- u skladu sa Zakonom o Razvojnoj banci Federacije BiH obezbijediti sredstva za povećanje temeljnog kapitala Banke iz budžeta i drugih izvora, i time osigurati finansijsku podršku firmama koje će biti pogođene ekonomskom krizom. Za ove namjene osigurat će se 100 miliona KM, a tražit će se podrška od međunarodnih institucija za povećanje investicija.
- U 2009. godini putem Razvojne banke Federacije BiH i komercijalnih banaka osigurati sredstva od najmanje 1.000 miliona KM, koja će se koristiti za nove kreditne linije privredi, uz kamatnu stopu ne veću od 6% i podsticaj privrednim subjektima, a naročito izvoznima.
- U saradnji sa Agencijom za bankarstvo Federacije BiH omogućiti reprogram već plasiranih kredita građanstvu i privredi u cilju podsticanja potrošnje.
- Intenzivirati aktivnosti na regulatornoj reformi tzv. giljotina propisa

Provođenjem planiranih mjera neophodno je pripremiti i provesti konkretne sektorske aktivnosti u poslovima smanjenja javne potrošnje, rasterećenja privrede i održanja nivoa investiranja.

SEKTORSKE AKTIVNOSTI

Ekonomsko – socijalno vijeće za teritoriju Federacije BiH očekuje od institucija zakonodavne i izvršne vlasti, da hitno pristupe pripremi i realizaciji slijedećih aktivnosti po sektorima:

I - AKTIVNOSTI NA SMANJENJU JAVNE POTROŠNJE

I.1. REFORMA JAVNE UPRAVE

- a) Pripremiti izmjene Zakona o Vladi Federacije BiH i pri izradi novih pravilnika o unutarnjoj organizaciji, a nakon temeljite analize dosadašnje efikasnosti, provesti mjere racionalizacije broja uposlenih u administraciji i procijeniti finansijski efekat, uz istovremeno utvrđivanje Programa za zbrinjavanje radnika koji će eventualno ostati bez posla i obezbijediti sredstva za njegovu realizaciju.
- b) Pripremiti analize dosadašnje institucionalne i organizacione racionalnosti u zdravstvenom osiguranju i osiguranju u slučaju nezaposlenosti i u skladu s tim pripremiti izmjene zakonâ o fondovima za zdravstvenu zaštitu i fondovima za zapošljavanje u cilju institucionalne i finansijske racionalizacije;
- c) Direkcijama magistralnih i regionalnih cesta, agencijama za slivna područja i šumsko-privrednih društava, kao i drugih agencija, projicirati smanjenje broja uposlenih u administraciji i procijeniti finansijski efekat.

I.2. REFORMA BORAČKO-INVALIDSKE ZAŠTITE

- a) Pripremiti i u parlamentarnu proceduru uputiti zakone prema Programu „Jedan Zakon – Jedan Fond“;
- b) Intenzivirati nastavak revizije korisnika i izrade centralnog registra sa ciljem smanjenja finansijskog opterećenja uz istovremeno unapređenje zaštite korisnika kojim je ta zaštita neophodna;

I.3. REFORMA SEKTORA SOCIJALNE ZAŠTITE

- a) U Parlamentu Federacije BiH podržati Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju;
- b) Pripremiti i u parlamentarnu proceduru uputiti izmjene Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodica sa djecom;
- c) Intenzivirati nastavak revizije svih korisnika;
- d) Povećati kapacitet Instituta za medicinska vještačenja.

II - AKTIVNOSTI NA RASTEREĆENJU PRIVREDE I FINANSIJSKA PODRŠKA PRIVREDI

II. 1. IZMJENA ZAKONA O DOPRINOSIMA

- a) Proanalizirati efekte izmjene Zakona o doprinosima kojim se od 1. januara 2009. godine smanjuju:
- doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje za 1 procentni poen,
 - doprinos za zdravstveno osiguranje za 1,5 procentni poen i
 - doprinos za zapošljavanje za 1 procentni poen.

U prvom tromjesečju 2009. godine smanjit će se opterećenje privrede za 3,5 procentna poena, sa primjenom od 1.1.2009.godine, sa konačnim opredjeljenjem da se do 2012. godine ostvari smanjenje za 15 procentnih poena.

- b) Od 1.1.2009.godine, do donošenja novih propisa, ukinuti parafiskalna opterećenja privrede, i to:
- naknade za korištenje općekorisnih funkcija šume koju plaćaju sva pravna lica koja obavljaju privrednu djelatnost na teritoriji Federacije BiH (0,1% od njihovog ukupnog prihoda);
 - vodoprivredu (opća naknada za vodu 0,05% na neto obračunata sva primanja – plate,ugovor o djelu isl.),
 - i turističku članarina preduzeća koja su posredno ili neposredno vezana za turizam (po završnom računu - 0,2 % na ukupan prihod).

Također će se pokrenuti inicijativa izmjene zakona o komorama, s ciljem smanjenja članarina.

Preporučuje se kantonima i općinama da preispitaju visine raznih parafiskalnih opterećenja u cilju rasterećenja privrede.

- c) U Zakonu o javnim nabavkama zadržati preferencijal za domaće isporučioce 5-10%, zavisno od vrijednosti posla

II.2. JAČANJE ULOGE RAZVOJNE BANKE FEDERACIJE BIH

- a) Zadužiti sve budžete u Federaciji BiH da u periodu 2009-2012.godine, najmanje 50% transfera servisiraju putem Razvojne banke Federacije BiH;
- b) Povećati temeljni kapital Razvojne banke Federacije BiH, na način kako je to definirano Zakonom o njenom osnivanju;
- c) Hitno donijeti konačne odluke o politici privatizacije kao važnom izvoru sredstava za temeljni kapital Razvojne banke;
- d) Pokrenuti proceduru prenosa poslova na upravljanju pasivnim podbilansom Federacije BiH u Razvojnu banku;
- e) Povećati aktivnosti kreditiranja i izdavanja garancija domaćoj privredi, posebno izvozno orijentiranim kompanijama u iznosu od najmanje 100 miliona KM, te tražiti finansijsku podršku međunarodnih subjekata.

II.3. POLJOPRIVREDA I INDUSTRIJA

- a) Održati nivo budžetskih aktivnosti izdvajanja za poljoprivredu u procentu od 3-6%;
- b) Planirane transfere industriji usmjeravati putem Razvojne banke Federacije BiH za subvencioniranje kamata i troškova garancija;
- c) Posebno pronaći mogućnost subvencioniranja novih zapošljavanja;
- d) Ubrzati privatizaciju firmi sa većinskim državnim kapitalom, a putem restrukturiranja razriješiti pitanje firmi iz oblasti namjenske proizvodnje;
- e) Pristupiti izradi modela pokretanja proizvodnje i procesa privatizacije „Agrokomerca“ d.d. Velika Kladuša
- f) Donijeti konačne odluke o privatizaciji „Aluminija“ d.d. Mostar

III - AKTIVNOSTI ZA ODRŽAVANJE NIVOA INVESTICIJA U PERIODU 2009-2012.godina

III.1. PLANSKE AKTIVNOSTI

- a) Ubrzati izradu i donošenje prostornog plana Federacije BiH;
- b) Obaviti javnu raspravu i usvojiti Strategiju razvoja mreže autocesta i brzih cesta sa prioritetima;
- c) Obaviti javnu raspravu i usvajanje Programa razvoja gasne mreže Federacije BiH i definirati prioritete;
- d) Okončati izjašnjavanje o Strategiji elektroenergetskog sektora u Parlamentu Federacije BiH i utvrditi prioritete;
- e) Sa Vijećem ministara Bosne i Hercegovine i Vladom Republike Srpske izraditi državne strategije razvoja infrastrukturnih sistema u BiH.

III. 2. IZVORI FINANSIRANJA

Izvori finansiranja javnih investicija u periodu 2009-2012.godine, prioritetno će se odnositi na:

- a) 70% sredstava dobijenih od privatizacije putem Razvojne banke Federacije BiH;
- b) Sredstva javnih preduzeća pod većim nadzorom planiranja;

- c) Sredstva domaćih investitora;
- d) FDI – direktne strane investicije;
- e) Kreditna sredstva EBRD, EIB, WB i drugih finansijskih institucija;

III.3. MODELI ZA REALIZACIJU INVESTICIJA

Modeli za realizaciju investicija mogu se primjeniti iz:

- a) Postojećih zakona o stranim ulaganjima;
- b) Postojećeg Zakona o koncesijama;
- c) Izradom Uredbe ili Zakona o partnerstvu javnog i privatnog ulaganja.

P R E M I J E R

Doc.dr. Nedžad Branković

***SAVEZ SAMOSTALNIH SINDIKATA
BIH***

P R E D S J E D N I K

Edhem Biber

UDRUŽENJE POSLODAVACA FBIH

P R E D S J E D N I K

Nihad Imamović

***EKONOMSKO-SOCIJALNO VIJEĆE
P R E D S J E D N I K***

Akademik Božidar Matić